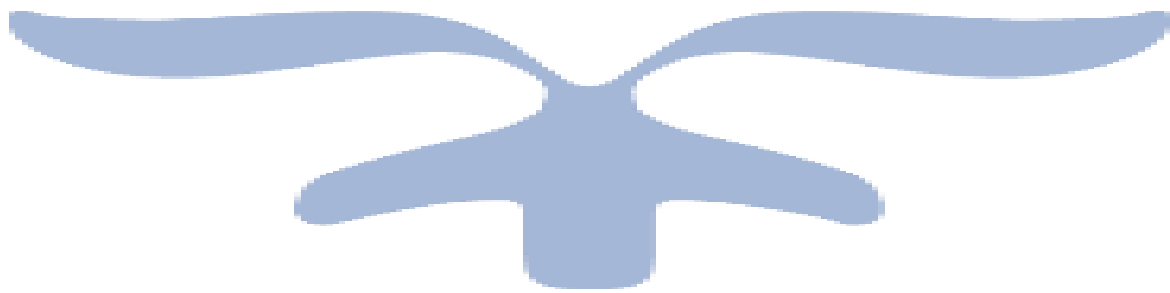

Tabak & Schuld: Aspecten van een Mercantilistisch Handelsesteeem
De Chesapeake Planters, Britse handelslieden en Schots Krediet (1750-1770)

Datum: april 2018
Student: Maurice de Graaf
Studentnummer: 3239799
Docent: Annelien de Dijn

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Reconstructie en overzicht	8
1.1 Virginia en de imperiale economie	9
1.2 Planters en krediet	13
2. Tabak en schuld	16
2.1 1750-1770	17
2.2 Landon Carter's repliek	22
2.3 Geldproblemen	24
Conclusie	27

Inleiding

De historici Steve Pincus en Jonathan Barth wijzen op de aanwezigheid van een breed gevoerd, maatschappelijk discours in de achttiende eeuw met betrekking tot de economische rol die de koloniën speelden waar het de financiële positie van de Britse staat betrof.¹ Dit onderzoek beschrijft dat contemporaine debat. Het richt zich in het bijzonder op de planters in Virginia wiens preoccupatie met de tabakscultivatie een belangrijke politieke economische band met het moederland symboliseerde.

De Britse koloniën aan de oostkust van het Noord-Amerikaanse continent waren sinds 1661 gebonden aan de Act of Navigation en de Acts of Trade, een stelsel van wetten dat deels de koloniale handel en productie reguleerde. Tabak uit Virginia was een agrarisch product dat vanwege deze wetgeving verplicht via de Britse markt verhandeld diende te worden. Halverwege de achttiende eeuw werd Virginia gedomineerd door een elitaire bovenlaag van grote planters. In de regio's rondom de Chesapeake Bay hielden de *gentlemen-planters* zich op hun plantages actief bezig met de cultivatie en het verhandelen van tabak. Een fijnmazig handelsnetwerk verbond hen zowel sociaal, economisch als financieel met het moederland. Eén van de aspecten van dit handelsnetwerk was de monopolisering van krediet door Schotse en Britse handelshuizen.² De rol die krediet speelde in het verschaffen van liquiditeit in de trans-Atlantische markt en een plantage-economie viel niet te onderschatten. Rond 1750 traden er echter structurele veranderingen op binnen de imperiale markt en de tabaksmarkt in het bijzonder. Het bijbehorende patroon van krediet en schuld veroorzaakte financiële spanningen die, zoals Timothy Breen in zijn *Tobacco Culture* veronderstelt, van directe invloed waren op de sociale omgeving en de mentaliteit van de grote planters.³

Als opvattingen en meningen met betrekking tot de economische rol van de koloniën door het gehele rijk verkondigd en bestreden werden, zoals Barth en Pincus betogen, dan zullen

¹Zie in het bijzonder de volgende artikelen: Steve Pincus, 'Rethinking Mercantilism: Political Economy, the British Empire, and the Atlantic World in the Seventeenth and Eighteenth Centuries', *The William and Mary Quarterly*, 69 (2012) 1, 2012, 3–34; Jonathan Barth, 'Reconstructing Mercantilism: Consensus and Conflict in British Imperial Economy in the Seventeenth and Eighteenth Centuries', *The William and Mary Quarterly*, 73 (2016) 2, 2016, 257-290.

²Claire Priest, 'Law and Commerce, 1580–1815', in M. Grossberg en C. Tomlins (red.), *The Cambridge History of Law in America* (Cambridge 2008) 411.

³Timothy H. Breen, *Tobacco Culture. The Mentality of the Great Tidewater Planters on the Eve of Revolution* (Princeton 2001) xxv.

deze inwoners van Virginia zich niet onbetuigd hebben gelaten. Bestond er onder de planters al dan niet een stilzwijgende of luid verkondigde mercantilistische consensus die als basis het creëren van Britse handelsoverschotten en het handhaven van een positieve handelsbalans kende? Door dit debat deels te reconstrueren aan de hand van de financiële en economische spanningen die zich tussen 1750 en 1770 in Virginia manifesteerden, wordt getracht een antwoord te geven op de hierboven gestelde vraag en bepaald of er onder hen al dan niet een zogenaamde mercantilistische consensus bestond.

Mercantilisme is een omstreden begrip. Historici worstelen met de definitie en de toepassing van de term. Desalniettemin wordt er tot op de dag van vandaag veelvuldig een mercantilistisch politiek economisch denkkader ingezet voor historisch onderzoek naar de verschillende Europese staten in de Vroegmoderne Tijd. Een hernieuwde kijk op het verleden van deze koloniale rijken laat echter zien dat het bestaan van een mercantilistisch systeem dat rustte op een logisch opererende, krachtige en expansieve natiestaat eenvoudigweg niet houdbaar is.⁴

Steve Pincus bond recentelijk de kat opnieuw de bel aan. Hij stelde min of meer dat historici die uitgaan van een onderliggende mercantilistische consensus - een stabiel, onbetwist en verankerd politiek economisch beleid - een 'historische mythe' propageren.⁵ Op basis van bronnenonderzoek concludeert hij dat er met name in Groot-Brittannië tijdens de achttiende eeuw een breed contemporain debat gevoerd werd over 'Englands proper commercial role'. Dit discours beperkte zich niet tot het centrum van de macht maar strekte zich uit over het gehele rijk: 'Party politics, imperial agents, and political lobbies ensured that cleavages did not divide core from periphery but rather cut across both core and periphery.' Pincus betoogt dat het uiteindelijke imperiale beleid *du jour* bepaald werd door deze meningsverschillen en opvattingen: een politiek ideologische ideeënstrijd die zich aftekende in pamfletten, kranten en traktaten. Een discours dat zowel plaatsvond in het parlement als tussen bezoekers van de verschillende koffiehuisen en taveernes. Het zogenaamde Britse mercantilistische beleid kende in Pincus' optiek geen onderliggend paradigma dat gedetermineerd werd door economische en omgevingsfactoren.⁶

⁴Philip J. Stern and Carl Wennerlind, 'Introduction', in: Philip Stern and Carl Wennerlind (red.) *Mercantilism Reimagined: Political Economy in Early Modern Britain and Its Empire* (Oxford 2014) 3-22, aldaar 5.

⁵Steve Pincus, "Reconfiguring the British Empire," *The William and Mary Quarterly*, 69 (2012) 1, 63-70, aldaar 69.

⁶Steve Pincus. 'Rethinking Mercantilism', 12,15,34.

Deze conclusie wordt gedeeltelijk bestreden door Jonathan Barth. Hij onderkent dat er een grote variatie aan meningen, economische argumenten en verschillen van inzicht bestond. Dit neemt echter niet weg dat aan dit discours tegelijkertijd weldegelijk een onderliggende mercantilistische consensus of overeenkomst ten grondslag lag. Barth benadrukt in zijn historisch overzicht het belang dat er in de zeventiende en achttiende eeuw gehecht werd aan het creëren van handelsoverschotten en een positieve handelsbalans: ‘Money was a special category of wealth, meriting scrupulous planning from a regulatory state fixed resolutely on tilting the trade balance in a favorable direction.’ De welvaart van de natie, in dit geval Groot-Brittannië, werd afgemeten aan de hoeveelheid specie die in het moederland circuleerde. In dit opzicht was de handelsbalans instrumentaal voor de bepaling van de financiële en economische gezondheid van de staat.⁷

Door te bezien of er al dan niet een consensus bestond onder de verschillende planters in de Chesapeake regio, wil dit schrijven in de eerste plaats een concrete bijdrage leveren aan de toepassing van het begrip Mercantilisme als kader voor historisch onderzoek. Een rijk corpus aan egodocumenten, brieven, ingezonden stukken in koloniale kranten en de handelingen van de lokale assemblee, biedt voldoende aanknopingspunten om inzicht te verschaffen in de belevingswereld van de koloniale inwoners en de manier waarop zij de politieke economie van het Britse imperiale rijk hebben ervaren. In tegenstelling tot de noordelijk gelegen koloniën, kende het zuiden vanwege haar productie van de zogenaamde *enumerated goods* - rijst, indigo en tabak - een grotere economische afhankelijkheid van het moederland.

In het eerste enigszins technisch deel van dit onderzoek wordt het handelssysteem beschreven dat Groot-Brittannië met Virginia verbond. Het benoemt de rol die geld en krediet speelden binnen de tabakscultivatie en hoe de kredietverschaffing in het algemeen tot stand kwam. Daarnaast legt dit hoofdstuk uit dat een geleidelijke en uiteindelijk structurele verandering in de tabaksmarkt, namelijk de overgang van het consigneren van de tabak via de Londense markt naar het rechtstreeks opkopen van tabak in de kolonie door Brits-Schotse kooplieden, zowel de kredietverschaffing beïnvloedde als de sociale rol van de planters aantastte. Planter, koopman en krediet: Drie onderling aan elkaar gerelateerde aspecten van een Brits-koloniaal handelssysteem dat na 1750 ondergeschikt gemaakt leek te worden aan de imperiale aspiraties van een door Londen gedomineerd politiek economisch beleid.

⁷Jonathan Barth, ‘Reconstructing Mercantilism’, 262-263, 268.

Bijvoorbeeld het invoeren van de Currency Act in 1751 en haar uitbreiding in 1764, benadrukte de rechtstreekse inmenging van de metropool in de koloniale economie. Ondanks de indrukwekkende economische groei in deze jaren, haperde een belangrijke financiële motor achter de rap aanzwellende handelsstroom. Krediet liet met grote regelmaat haar boze gezicht zien. Schulden namen toe terwijl de liquiditeit opdroogde. Tegen deze achtergrond beschrijft deel twee de dialectiek tussen de planter, de koopman en de metropool en verschaft het inzicht in de perceptie van de planters op het koloniale handelssysteem en het doel waartoe het in hun ogen diende.

1 Reconstructie en Overzicht

Na 1730 maakte Virginia een 'Gouden Eeuw' door.⁸ Welvaart en voorspoed toonden hun gezicht in de statige landhuizen die verrezen te midden van de plantages. Gelegen langs de rivieren de James, York en Rappahannock, spiegelde de inrichting van de woningen van de gentlemen-planters zich naar de laatste trends in het verre Londen. Meubels, serviezen, zilverwaar, andere attributen en kleding waren van typisch Britse makelij. Deze spullen trof men niet alleen aan bij de *gentry*. Kleine planters en boeren in de regio en het expanderende achterland participeerden eveneens in deze 'consumer revolution': Een voor een breed publiek toegankelijke aanvoer van een groot en divers assortiment Britse consumptieartikelen.⁹

De economische groei die ten grondslag lag aan deze materiele welstand, dankte haar opgaande lijn in Virginia vooral aan de tabaksverbouw. Tabak was de *raison d'être* van de kolonie en in velerlei opzicht bepaalde dit plantje het dagelijks bestaan van de inwoners. Het ritme van de tabakscultivatie - het planten, de verzorging, de oogst en uiteindelijk de bewerking van de bladeren tot verhandelbare tabak - beïnvloedde zowel de stoffelijke omgeving als de mentale belevingswereld van de koloniale inwoners. Deze gedeelde omgeving plus een intensief arbeidsproces, ongeacht of men nu een grote of kleine planter was, vormde de grondslag voor een 'tabaco mentality'.¹⁰ De typische bewerkelijkheid van het gewas in combinatie met onderling verafgelegen plantages, zorgde ervoor dat een planter alleen en zelfstandig beslissingen nam die de kwaliteit van zijn tabak rechtstreeks konden beïnvloeden. Een consistente hoge opbrengst voor de tabak was welhaast een weerspiegeling van een planter die het vak beheerste. Openbare gelegenheden waar men elkaars tabak kon keuren of notie nam van de prijzen die voor bepaalde partijen werd geboden, waren de gelegenheid om jezelf te meten met anderen: 'These planters competed not only for pounds and pence but also for honor and reputation'.¹¹

Bovendien symboliseerde de opbrengst van de plantages de praktisch onverbreekelijke band die bestond tussen de Amerikaanse koloniën en het moederland. Edmund Burke hield

⁸Lorena S. Walsh, *Motives of Honor, Pleasure, and Profit : Plantation Management in the Colonial Chesapeake, 1607-1763* (Chapell Hill 2012) 398.

⁹Timothy H. Breen, *The Marketplace of Revolution: How Consumer Politics Shaped American Independence* (Oxford 2004) 13, 71.

¹⁰Breen, *Tobacco Culture*, 46, 58.

¹¹Ibidem, 70.

het zijn collega-parlementariërs, met statistieken in de hand, in 1775 nog eens voor. De koloniale handel vertegenwoordigde inmiddels een waarde welke bijna gelijk was aan de totale handelstroom die het Verenigd Koninkrijk nog geen zeventig jaar eerder onderhield met de rest van de wereld. De betekenis voor het Britse rijk was volgens Burke navenant: 'It is the very food that has nourished every other part into its present magnitude'.¹²

1.1 Virginia, krediet en de Imperiale economie

De trans-Atlantische handel was deels gebonden aan de Act of Navigation en de Acts of Trade. Dit wettelijke kader is weleens omschreven als de 'two mercantilist pillars designed to support the nation-state England'. Aanvankelijk in het leven geroepen om de bulkhandel te monopoliseren, evolueerde deze wetgeving in de daaropvolgende eeuw tot een legalistisch lichaam dat vooral geënt was op het centraal leiden van de koloniale import- en exportstromen.¹³ Voor een tabaksplanter in Virginia betekende dit dat hij zijn oogst met Britse schepen en via de Britse markt diende te verhandelen. Ondanks het monopolistische karakter van de wetgeving waren de regels en bepalingen niet discriminatoir. Zij waren van toepassing op alle Britse onderdanen. In theorie konden de koloniale inwoners, als Brits onderdaan, onder dezelfde voorwaarden handel drijven als de kooplieden uit Groot-Brittannië maar de praktijk was weerbarstiger.

Halverwege de achttiende eeuw bestond er een Brits koloniaal handelssysteem dat het voorkomen had gekregen van het door Adam Smith bekritiseerde 'Mercantile system'. Zijn kritiek richtte zich in het bijzonder op een overheid die zich voortdurend bekommerde om het creëren van een positieve handelsbalans voor het moederland. 'The attention of government never was so unnecessarily employed as when directed to watch over the preservation or increase of the quantity of money in any country', aldus Smith die ook in dit opzicht vertrouwde op de zelfregulerende werking van de markt van vraag en aanbod.¹⁴ Hoewel Smith pleitte voor de neutraliteit van geld, was de Britse staat de mening toegedaan dat welvaart en voorspoed van de natie bepaald werden door de hoeveelheid specie - goud en zilver - dat

¹²Edmund Burke, 'Conciliation with the Colonies', in: Archibald Freeman en Arthur W. Leonard (red.), *Conciliation with the Colonies. The Speech by Edmund Burke* (Boston 1915) 41-120, aldaar 51-52.

¹³John J. McCusker, 'Mercantilist Policies and the American Colonies', in: Stanley L. Engerman en Robert E. Gallman (red.) *The Colonial Era I*, *The Cambridge Economic History of the United States* (Cambridge 1996), 337-362, aldaar 351.

¹⁴Adam Smith, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* IV, S.M. Soares (red.), (versie 2007), https://www.ibiblio.org/ml/libri/s/SmithA_WealthNations_p.pdf (11 maart 2018) 334-335.

binnen de grenzen van het koninkrijk in omloop was. Dienovereenkomstig bestond er een gereguleerd koloniaal handelssysteem dat logischerwijs aanstuurde op handelsoverschotten ten faveure van het moederland. Concreet betekende dit dat de bilaterale handel tussen kolonie en moederland werd verstevigd en de consumptie van Britse artikelen op het Noord-Amerikaanse continent een hoge vlucht nam. Achteraf bezien bestendigde de Britse staat een langjarige, beleidsmatige trend die aanstuurde op een gesloten imperiale markt. Hierbij dichtte het moederland haar overzeese gebiedsdelen een grote consumerende rol toe terwijl zij zelf voornamelijk acteerde als producent.¹⁵

Dit patroon, ingegeven door de nadruk op het handhaven van een positieve handelsbalans, veroorzaakte het kenmerkende monopolistische karakter van het Britse handelssysteem. Naast het reguleren van de koloniale export en het beperken van de koloniale productie, kwam de kredietverstrekking voornamelijk in de handen van Britse handelshuizen te liggen. Het stond de Britse koloniale inwoners weliswaar vrij om via andere Europese kanalen krediet op te bouwen maar in de praktijk hadden Europese kooplieden vanwege Britse wetgeving en bepalingen slecht toegang tot de Britse markt in Noord-Amerika.¹⁶ Krediet was het levensbloed van een koloniale economie waar omwille van een chronisch tekort aan specie en constant geld vrijwel iedere transactie automatisch een kredietrelatie tussen tenminste twee partijen inhield.¹⁷ Dat Britse koopmannen en handelshuizen fungeerden als 'retailer of credit' tekende zowel de tijdsgeest als het gegeven dat zij eenvoudigweg beter gepositioneerd waren ten opzichte van de Britse kapitaalmarkt.¹⁸ Een positie die voortkwam uit een politieke machtsverschuiving en de opkomst van een innovatief financieel systeem aan het einde van de zeventiende eeuw.

The Glorious Revolution (1688) en de oprichting van de Bank of England (1694) gaf de kooplieden zowel politiek als financieel de wind in de rug. De machtsverschuiving van de Kroon naar het parlement bood op termijn ruimte aan een centralistische koloniale politiek die vooral de commerciële belangen van de Britse kooplieden en fabrikanten op het oog leek te

¹⁵Breen, *The Marketplace of Revolution*, 72; Smith, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations*, 513.

¹⁶Priest, 'Law and Commerce, 1580–1815', 411.

¹⁷Bruce H. Mann, 'The Transformation of Law and Economy in Early America', in: Michael Grossberg en Christopher Tomlins (red.) *Early America (1580–1815)* I, *The Cambridge History of Law in America* (Cambridge 2008), 365-399, aldaar 377-378.

¹⁸J.H.Soltow, 'Scottish Traders in Virginia, 1750-1775', *The Economic History Review*, 12 (1959) 1, 83-98, aldaar 95.

hebben.¹⁹ De opzet van de Bank of England, het monetariseren van de Engelse staatsschuld en een hervorming van het belastingapparaat had een financiële revolutie tot gevolg.²⁰ Een efficiëntere belastinginning, verhandelbaar schuldpapier en diverse kredietinstrumenten vergrootte de Britse marktliquiditeit dusdanig dat de overheid tegelijkertijd in staat was om oorlog te voeren en voldoende geld in circulatie wist te houden om de productie van en de handel in goederen van Britse makelij te bevorderen. Geld dat bestond uit krediet of 'paper credit'; een medium dat grote voordelen kende omdat het dezelfde functie als muntgeld vervulde. Vooral in tijden van oorlog, zo betoogde de Tory-politicus en economisch denker Charles D'Avenant (1656-1714) eind zeventiende eeuw, wanneer de kosten gedragen moesten worden door een uitstroom van goud en zilver; 'it wou'd plainly exhaust the Stock employ'd in Trade too much, and more and more every Year'. Krediet, mits gefundeerd op een betrouwbare ondergrond, vormde een welkome aanvulling teneinde de handelsstromen niet te verstoren.²¹

D'Avenant die geenszins de mening was toegedaan dat specie de enige vorm van welvaart vertegenwoordigde, onderkende wel haar bijzondere rol als een transactiemedium voor de handel. Hij opteerde voor een nationaal krediet, gestoeld op een krachtig nationaal vermogen de aangegane schulden tijdig af te lossen. Daarnaast pleitte hij voor het aanhouden van een voorraad goud en zilver 'to turn in Trade, in the payment of rents and taxes, and in the manufactures, and whereby to keep the wheels of the machine in motion'.²² Een vergelijkbare positie werd meer dan een halve eeuw later door de econoom James Steuart (1707-1780) ingenomen toen hij optekende dat muntgeld vooral diende voor transacties 'among inhabitants within the country'. De intrinsieke waarde van de munten - het goud en zilver - kon volgens hem leiden tot speculatiedrift terwijl het welzijn van de natie gebaat was bij 'invariable money'. En als de overheid in staat zou zijn om het gebruik van muntgeld inderdaad te beperken voor binnenlands verkeer, zo opperde Steuart, 'the nation will preserve at least her darling specie'.²³ De gedachtegang paste in het Vroegmoderne tijdsbeeld waarin er een algemene consensus leek te bestaan die niet zozeer uitging van het zoveel mogelijk oppotten van goud

¹⁹McCusker, 'Mercantilist Policies', 358; Walsh, *Motives of Honor, Pleasure, and Profit*, 394.

²⁰Ibidem, 395; Daniel Carey, 'An Empire of Credit: English, Scottish Irish, and American Contexts', in: Daniel Carey en Christopher J. Finlay (red.) *The Empire of Credit* (Dublin 2011) 1-22, aldaar 3-5.

²¹*An Essay upon the National Credit of England* (Londen z.j.) 3-5.

²²Charles D'Avenant, *The Political and Commercial Works of that celebrated writer Charles D'Avenant LL.D.* I, red. Charles Witworth (Londen 1771) 448.

²³James Steuart, *An Inquiry into the Principles of Political Economy* (Londen 1765) 151-153.

en zilver, maar eerder toewerkte naar het promoten van beleid 'that might reestablish the appropriate amount of money, proportional to the nation's resources and level of economic activity'.²⁴

In dit opzicht, en tegen de achtergrond van de beleidsontwikkeling tussen grofweg 1694 en 1770, evolueerden de Act of Navigation en de Acts of Trade tot een handelskader dat uiteindelijk Groot-Brittannië bevoordeelde. Een tweede ontwikkeling was ook waarneembaar. Wetgeving en bepalingen die rechtstreeks van toepassing waren op het koloniale financiële en economische verkeer zoals bijvoorbeeld het verbod om zelf geld te munten, het handhaven van een opgelegde wisselkoers, de Colonial Debts Act, en de Currency Act, kunnen misschien gekwalificeerd worden als voorbeelden van centralistisch, opgelegd beleid maar boden wel een kader waarbinnen kredietverstrekking minder risico's met zich meebracht en de markt liquiditeit aanzienlijk werd vergroot.²⁵

Virginia was van meet af aan stevig gebonden aan het Brits-imperiale systeem. De afhankelijkheid van de tabakscultivatatie was hier debet aan. Een tweede verbindende schakel was het krediet dat de planters via de handelshuizen verkregen. In 1750 bereikte deze kredietstroom de kolonie dankzij twee verschillende handelssystemen. Het traditionele consignment-systeem dat vooral door de grote planters werd ingezet, en het meer recentelijk in opkomst geraakte en succesvolle cargotrade-systeem. De laatste verplaatste inmiddels het grootste deel van de tabaksafzet via Glasgow naar zowel de Britse markt als naar de Europees continentale markt.²⁶ Deze verschuiving binnen de tabaksmarkt had gevolgen voor zowel de wijze van kredietverstrekking als voor de sociale positie van de grote planters.

²⁴Carl Wennerlind, 'Hartlibian Political Economy and the New Culture of Credit', in: Philip J. Stern en Carl Wennerlind (red.), *Mercantilism Reimagined: Political Economy in Early Modern Britain and Its Empire* (New York 2014) 74-93, aldaar 75.

²⁵Walsh, *Motives of Honor, Pleasure, and Profit*, 395; Priest, 'Law and Commerce, 1580-1815', 417.

²⁶Zie voor cijfers: Jacob M. Price, 'The Rise of Glasgow in the Chesapeake Tobacco Trade, 1707-1775', *The William and Mary Quarterly*, 11 (1954) 2, 179-199, aldaar 179-180.

1.2 Planters en krediet

De participatie van een groot deel van de inwoners in de genoemde consumentenrevolutie was tekenend voor de liquiditeitsverruiming binnen de Britse imperiale markt. Via winkels, in eerste instantie opgezet door de Schotten, kwam een brede laag van de bevolking in aanraking met de gevaarlijke wereld van krediet.²⁷ Een ontwikkeling die door de grote planters met argusogen werd bekeken. De planters waren gewend hun tabak te consigneren. Het handelshuis verzorgde het transport, plus de bijbehorende administratieve afwikkelingen, en regelde de verkoop. Daarnaast plaatste het de bestellingen van de planters om deze per omgaand schip richting Virginia te versturen. De afrekening vond plaats via de boeken. Afhankelijk van het salderen, kon de kredietpositie van de planter bepaald worden.²⁸ Vervolgens stond de koopman garant voor eventuele transacties die de planter wilde aangaan. Dit deed hij, naast de beschikbaarheid van diverse kredietinstrumenten, vooral met de Bill of Exchange; een voorloper van de hedendaagse check die goed paste bij het trans-Atlantische handelsverkeer.

Achter dit economische en financiële proces leek een tweede, psychologisch, proces werkzaam te zijn. Krediet vervulde voor de Chesapeake planters ook een sociale functie. De snelle ontwikkeling van het Schotse winkelsysteem, waarbij het de tabak direct opkocht in de kolonie en onmiddellijk krediet verschafte opdat planters artikelen in de winkel konden afnemen, ondermijnde deze sociale functie. Een en ander kon teruggevoerd worden op de eerder aangehaalde tobacco mentality.

De verhouding tussen planter en koopman kende waarschijnlijk voor de eerste een paradoxaal aspect. Met hun hang naar zelfstandigheid en onafhankelijkheid, moest de langjarige (krediet)relatie die hen beiden verbond, toch iets ongemakkelijks hebben betekend voor de planter; hij sprak liever over een 'commercial friendship'.²⁹ De opbrengst van de tabaksoogst en de daarbij behorende debet of creditpositie in de boeken van de handelaar was een weerslag van 's mans reputatie. Handel drijven was voor de planter niet het doel maar een middel om zich uiteindelijk als gentleman te kunnen presenteren. Krediet dat uit deze vriendschap voortvloeide hielp dit imago te bestendigen. De bekostiging van 'fashionable and conspicuous

²⁷Albert H. Tillson, *Accommodating Revolutions: Virginia's Northern Neck in an Era of Transformations, 1760-1810* (Charlottesville, 2010) 163.

²⁸J.H. Soltow, 'Scottish Traders in Virginia, 1750-1775', *The Economic History Review*, 12 (1959) 1, 83-98, aldaar 84.

²⁹Breen, *Tobacco Culture*, 108.

consumption' droeg bij aan prestige en klassenverschil.³⁰ Krediet, consumptie en reputatie waren rond 1750 in Virginia onderling nauw verbonden.³¹ Nu de lagere klassen zich ook op de consumentenmarkt begaven, werd het onduidelijk iemands werkelijke positie te kunnen bepalen.

Bovendien doorbrak de Schotse kredietverstrekking een vorm van patronage die tussen de grote planter en zijn kleinere zelfstandige burens bestond. Het was niet ongewoon dat de Chesapeake planters voor hen als crediteur optraden. Mocht er vervolgens toch een schuldpositie ontstaan, dan werd dit, na een eventueel bezoek aan de rechtbank, alsnog in de minne geschikt. Dankzij deze 'familiair etiquette of debt' werden de onderlinge relaties en de maatschappelijke orde in stand gehouden.³² Een orde waarin de planters actief waren als officier in de militia, recht spraken in de lokale rechtbank of fungeerden als ouderling in de parochie. Politiek overvleugelden zij rond 1750 de gouverneur en diens adviserende raad.³³ In het *House of Burgesses* oefenden de planters, als gekozen lokale afgevaardigden, invloed uit op het dagelijks reilen en zeilen in de kolonie.

Hoewel de planters zich vooral actief bezig hielden met de tabakscultivatie, waren zij niet naïef waar het op zakelijke transacties aankwam. De kosten in verband met het opkopen van tabak, het aanhouden van een voorraad artikelen, en de financiering van het uitstaande krediet, scheen hen risicovol voor te komen. 'I wonder much, to see you give so largely into the business of sending out Cargoes of goods', schreef Richard Henry Lee aan zijn broer in Londen, 'because it seems to me as if this very plan had been one of the most powerful causes that has contributed to ruin so many as have given way in London in the Tobo Trade'.³⁴ Lee kon, toen hij dit schrijven verstuurde, terugkijken op een periode waarin tabak en schuld de planters dwong kritisch te kijken naar het Britse mercantilistische handelssysteem dat hen in eerste instantie gouden jaren had bezorgd.

³⁰Tilson, *Accommodating Revolutions*, 17.

³¹Breen, *Tobacco Culture*, 271.

³²Ibidem, 95-97, 167.

³³Walsh, *Motives of Honor, Pleasure, and Profit*, 396.

³⁴Richard Henry Lee, 'Brief aan William Lee dd. 4 juli 1773' in: *The Letters of Richard Henry Lee, 1762 – 1778 I*, red. J.C. Ballagh (New York 1911) 91.

2 Tabak en Schuld

'The Symptoms of a Bankrupt Nation are easely discerned, and of a whole People collectively consider'd growing poor, by living above their circumstances', waarschuwde de Virginia Gazette reeds in 1739.³⁵ Het was een citaat uit het werk van D'Avenant³⁶ en diende ter ondersteuning van het betogende artikel waarin de schrijver pleitte voor een 'Recourse to Industry and Frugality'. De schrijver van het stuk kon zich niet onttrekken aan het idee dat de handelsbalans van Groot-Brittannië in haar nadeel werkte: 'I am afraid the present Circumstances of ours carry out more Riches than they bring home'.³⁷ Deze rijkdom bestond niet enkel uit specie. Althans, de tekst van Charles D'Avenant waaruit geciteerd werd omschreef wat 'riches of a people' betekende en dat varieerde van veiligheid, kennis en kunde tot arbeid en productie.³⁸ Een zekere omvang van goud en zilver moest - gelijk een juiste hoeveelheid te verteren voedsel in het lichaam - aanwezig zijn en kunnen circuleren. 'Trade and manufactures are the only mediums', stelde D'Avenant, 'by which such a digestion and distribution of gold and silver can be made, as will be nutritive to the body politic'.³⁹ Uiteindelijk was één vraag echt belangrijk en direct van toepassing op de algemene handelsbalans en het welzijn van de natie: 'Do we lose or do we get?'⁴⁰

In 1766 verschenen er in de Virginia Gazette twee opeenvolgende ingezonden stukken onder de titel 'The Sick Lady's Case' die min of meer getuigden van het verlies dat kolonie in de voorgaande jaren was overkomen.⁴¹ De zieke dame betrof Virginia en haar politiek economisch lichaam was verzwakt door corruptie en papiergeld. De beide krantenstukken blikten terug op een al oude kwestie rondom de uitgifte van koloniaal schuldpapier dat de volledige status van geld genoot. De voorstanders wilden maar niet begrijpen dat deze uitgifte een 'impoverishing luxury' ondersteunde; 'that living within bounds that gave us gold and silver before paper was born' opnieuw tot de mogelijkheden behoorde mits men terug zou keren naar

³⁵'Observations of Trade and Commerce', *Virginia Gazette* (Parks), 2 maart 1739. Het betreffende stuk is op haar beurt een herplaatsing, zoals erboven staat aangegeven, van *The Craftsman* no. 640.

³⁶Citaat afkomstig uit: D'Avenant, *The Political and Commercial Works of that celebrated writer*, 358.

³⁷'Observations of Trade and Commerce'.

³⁸D'Avenant, *The Political and Commercial Works of that celebrated writer*, 381-382.

³⁹Ibidem, 383.

⁴⁰Ibidem, 386.

⁴¹Zie: 'The Sick Lady's Case', *Virginia Gazette*, 27 november 1766; 'The Sick Lady's Case Continued', *Virginia Gazette*, 4 december 1766.

waarden zoals zuinigheid en vlijt. Het was een oproep tot zelfreflectie en een poging om het economisch tij te keren om zodoende de balans te herstellen.

2.1 1750-1770

De handelsbalans had zich tegen de kolonie gekeerd. Althans, dat was de mening van Charles Fauquier, luitenant-gouverneur van Virginia (1758-1768), toen hij de *Board of Trade* berichtte over de preoccupatie van de inwoners met spullen van Britse makelij. De hoeveelheid geïmporteerde artikelen en de snelheid waarmee deze de kolonie werd ingetrokken, oversteeg volgens Fauquier de exportwaarde van de tabak.⁴² De wisselkoers leek dit te bevestigen.

Er werd gehint op prijsinflatie. John Wayles overzag de voorbije jaren en constateerde dat 'Within these 25 Years £1000 due to a Merchant was looked upon as a Sum imense and never to be got over'. Tegenwoordig was het anders: 'Ten times that sum is now spoke of with Indifference & thought no great burthen on some Estates'. Hij verbaasde zich niet want 'Luxury & expensive living have gone hand in hand with the increase of wealth'.⁴³ Het verstrekte krediet door de handelshuizen was volgens hem de bron geweest voor deze ontwikkelingen.

Wayles wist waar hij over praatte. Hij was voor de Britten op pad om de kredietwaardigheid van de clientèle te bepalen dan wel schulden te innen. Het was een drukke en niet ongevaarlijke tijd waarin wanhopige debiteuren zich agressief verzetten tegen het opeisen van de schuld.⁴⁴ Onder druk van de economische spanningen die rond 1755 al opspeelden en die in 1762 met kracht naar voren kwamen, bekoelde de commerciële vriendschap tussen de planter en koopman.⁴⁵ Het zakelijke aspect kreeg de overhand. Beide partijen stonden onder druk om aan de eigen financiële verplichtingen te voldoen. Verschillende planters hadden zich te lang overgegeven aan luxe uitgaven die paste bij het leven van een gentleman terwijl de inkomsten onvoldoende waren om het uitstaande krediet tijdig in te lossen. Kooplieden hadden onder meer vanuit concurrentieoverwegingen en klantenbinding te makkelijk krediet verstrekt en moesten op hun beurt leveranciers betalen en solvent zien te blijven. Ondertussen droogte

⁴²Charles Fauquier, 'Brief aan Board of Trade, 3 november 1762' in: *Journals of the House of Burgesses of Virginia, 1761-1765*, 3 november 1761 – 5 juni 1765, red. J. Pendleton Kennedy (Richmond 1907) xxvi.

⁴³John M. Hemphill II, 'John Wayles Rates His Neighbours', *The Virginia Magazine of History and Biography*, 66, (1958) 3, 302-306, aldaar 305.

⁴⁴Woody Holton, *Forced Founders: Indians, Debtors, Slaves, and the Making of the American Revolution in Virginia* (Chapel Hill 2011) 60-61.

⁴⁵Marc Engal, 'The Origins of the Revolution in Virginia: A Reinterpretation', *The William and Mary Quarterly*, 37 (1980) 3, 401-428, aldaar 419.

de marktliquiditeit ras op. Muntgeld was niet voorhanden, het uitstaande krediet werd beperkt dan wel ingetrokken en de waarde van het uitgegeven koloniale papiergeld werd door de handelshuizen in twijfel getrokken. De nadelige wisselkoers reflecteerde deze situatie waarin een grote behoefte aan liquiditeit bestond terwijl die stroom aan alle kanten werd afgedamd.⁴⁶

De schuldkwesitie, doorgaans een privéaangelegenheid tussen de planters onderling, zette de gebezigde etiquette onder druk.⁴⁷ Bovendien kwamen de financiële perikelen regelmatig aan het licht vanwege advertenties waarin de oproep tot het inlossen van schulden, het drijven met rechtszaken en de gedwongen verkoop terugkerende thema's waren. George Washington moest zich in excuserende bochten wringen om duidelijk te maken dat hij niet financieel bij machte was om garant te staan voor een medeplanter. 'I do not urge these things my dear Sir in order to lay open the distresses of my own Affairs, on the contrary they should forever have remained profoundly secret to your knowledge'.⁴⁸ John Posey, een planter die aan Washington nog een flinke som geld schuldig was, werd verteld dat een nieuwe lening er niet in zat. Washington gaf hem het advies de toring naar de nering te zetten en 'if you will have recourse to the Publick Gazettes, you may perceive by the number of Estates wch are continually advertising for Sale that you are not the only one under Misfortune'.⁴⁹

Het aantasten van de persoonlijke reputatie en plantersidealen vanwege de economische malaise dwong de gentlemen-planters tot zelfreflectie en een beschouwende blik op de handelsrelatie met het moederland. Het hierboven beschreven 'The Sick Lady's Case' met haar oproep tot een terugkeer naar aloude waarden als zuinigheid, vlijt, het herstel van een gezonde balans en daarnaast het afwijzen van papiergeld, was een mening die ook door anderen geventileerd werd. De smalle koloniale economische basis vanwege de afhankelijkheid van de tabakscultivatie werd een onderwerp van discussie. Een mogelijke oplossing, bijvoorbeeld door het diversifiëren van de economie teneinde de handelsbasis te verbreden en geld aan te trekken, was door de Britse staat ernstig beperkt.

⁴⁶Joseph A. Ernst, 'Genesis of the Currency Act of 1764: Virginia Paper Money and the Protection of British Investments', *The William and Mary Quarterly*, 22 (1965) 1, 33-74, aldaar 56.

⁴⁷Breen, *Tobacco Culture*, 162.

⁴⁸George Washington, 'Brief aan Robert Stewart, 27 april 1763'in: *The Writings of George Washington from the Original Manuscript Sources 1745-1799* 2, red. John C. Fitzpatrick (Washington 1931) 397.

⁴⁹George Washington, 'Brief aan John Posey, 24 juni 1767'in: *The Writings*, 459-460.

De afloop van de Zevenjarige oorlog, vergezeld door 'a language of imperial grandeur' noopte volgens sommigen tot een 'imperial reconstruction' waarbij het rijk en haar afhankelijke koloniën een vorm diende te krijgen die het beste dienstbaar was aan het algemeen belang.⁵⁰ Het spreiden van de belastingen, dus het belasten van de koloniale consumptie, om de opgelopen staatsschuld te kunnen steunen was te interpreteren als een vertaling van dit centralistisch denken en diende tevens de Britse handelsbelangen omdat de winsten dankzij de wetgeving minder belast werden.⁵¹ De onmogelijke situatie waarin Virginia zich bevond werd door Arthur Lee, in niet mis te verstane bewoordingen naar voren gebracht: 'Their manufacturing hands tied up; their commerce confined; and their staple commodity oppressed with such intolerable exactions, that it yields to the labouring planter scarce one tenth of its original value. By these means they are subjected to the arbitrary impositions of the British merchants, who fix, like cankers, on their estates, and utterly consume them'.⁵² In tegenstelling tot de periode na 1768 richtte de woede zich vooral op de handelslieden in plaats van de overheid.⁵³ Het had het voorkomen van een vertrouwensbreuk. Terwijl planters zuchtten onder financiële problemen, eiste de kooplieden hun geld op. Eventueel langs juridische weg. Indien zaken zoals onroerend goed vervolgens per opbod verkocht werden, leidde het tekort aan contanten en krediet ertoe dat de prijs bijzonder laag uitviel. Daarnaast tastte de jacht op de schuldenaars vanwege de advertenties, rechtszaken en openbare verkopen, de gekoesterde reputatie van de zelfstandige en onafhankelijke planter aan. Vanuit het perspectief van de gentry moest het welhaast een maatschappelijke ontwrichting lijken die de handelslieden ontketende. 'Every means that the most confined and puny policy can suggest, are employed to depress them, and prevent their growth. They are treated, not as the fellow-subjects, but as the servants of Britain.'⁵⁴ Dit was een directe aanval op het handelssysteem dat de gentlemen-planters verbond met het moederland en de wijze waarop deze band inmiddels was ingekleed.

Lee's oudere broer liet zich niet onbetuigd. Richard Henry Lee schreef dat hij het onbegrijpelijk vond dat Groot-Brittannië de zaak zo op de spits dreef. De oudere Lee wees op de

⁵⁰Jack P. Greene, *Evaluating Empire and Confronting Colonialism in Eighteenth-Century Britain* (New York 2013) 84, 89.

⁵¹John J. Mc Cusker, 'British 'Mercantilist Policies and the American Colonies', 360-361.

⁵²*An Essay in vindication of the Continental Colonies of America* (Londen 1764) 20.

⁵³Breen, *Tobacco Culture*, 125.

⁵⁴*An Essay in vindication*, 20.

wederzijdse afhankelijkheid die er tussen beiden bestond en de onevenredige werking die het handelssysteem inmiddels voorstond. Zorgde 'the exclusive trade' en het de wijze waarop 'she tied up our manufacturing hands' er tenslotte niet voor dat de inwoners waren opgezadeld met hoge schulden die, gezien 'agriculture, without arts, and a trade so confined', nooit konden worden afbetaald?⁵⁵ In zijn persoonlijke correspondentie gaf hij blijk van de noodzaak om zelf te kunnen produceren. 'Poverty and oppression, among those whose minds are filled with ideas of British liberty, may introduce a virtuous industry'⁵⁶ en een jaar later: 'Should America make the same progress in the arts and sciences, as she infallibly must do in numbers of people, despotism will quickly learn, that her friendship is on no other terms to be obtained than by a free intercourse'.⁵⁷ Het hameren op eigen productie en ook de mogelijkheid hiertoe hebben, vond niet alleen opgang bij de Lee-broers. 'To shew that as we have the materials & workmen in Almost all trades, disseminated among us, we cannot suffer so much by being drove into manufacturing, as Great Britain will from driving of us into them.'⁵⁸

Tussen de regels door, en onderstreept door een negatieve handelsbalans, viel er een andere gedachtegang waar te nemen. De koloniale markt was niet langer afhankelijk van de Britse interne markt voor de afzet van haar producten. Zo verdween bijvoorbeeld de bulk van de tabak tenslotte naar continentaal Europa. Het was eerder andersom: 'British manufacturers had to lay off workers if colonial markets for British goods shrank or - worse yet - even closed'.⁵⁹

De boycot van Britse producten naar aanleiding van de introductie van de Stamp Act (1765) en nadien de Townshend Revenue Act (1767) bevestigde dit beeld. 'We are very sorry to receive no new orders from you', lieten geschrokken handelaren weten, 'which gives equal alarm here', en oefende druk uit op het parlement om de wet ingetrokken te krijgen opdat de handelsrelatie hersteld kon worden voor 'mutual benefit'.⁶⁰ Nadat de Stamp Act van tafel was, lieten de handelaren weten uit te kijken naar een hervatting van de handel gebaseerd op

⁵⁵Richard Henry Lee, 'The Preface' in: *The Farmer's and Monitor's Letters to the Inhabitants of the British Colonies* (Williamsburg 1769) iii.

⁵⁶Richard Henry Lee, 'Brief aan --- ,31 mei 1764' in: *The Letters*, 7.

⁵⁷Richard Henry Lee, 'Brief aan Arthur Lee, 4 juli 1765' in: *The Letters*, 11.

⁵⁸*Cadwalader Evans, letter, April 20, 1770, to Samuel Wharton*
CWF Rockefeller Library Special Collections. SCMS2001.8

⁵⁹Hermann Wellenreuther, 'Britain's Political and Economic Response to Emerging Colonial Economic Independence', in: Daniel Carey en Christopher J. Finlay (red.) *The Empire of Credit. The Financial Revolution in the British Atlantic World, 1688-1815* (Dublin 2011) 121-139, aldaar 127.

⁶⁰'Extract of another letter from London of the same Date', *Virginia Gazette* (Purdie en Dixon), 14 maart 1766.

wederkerigheid waarbij de koloniën, ontdaan van de betwiste wetgeving, hun consumerende taak konden vervullen 'by securing to Great-Britain an increasing Consumption of her Manufactures, and, of Consequence, an Extension of her Navigation and Revenue'. Het verbod op de productie van 'pig iron' voor de rechtstreekse export naar het buitenland bleef staan, gevolgd door het verzoek om voortaan af te zien van aanvragen die maar enigszins konden neigen naar 'interfering with the Manufactures of the Mother country.'⁶¹

Het was een Pyrrusoverwinning. De woede tegen het opleggen van de Stamp Act was deels ingegeven vanwege kritiek op het Britse handelssysteem dat ondanks het rumoer en het intrekken van de nieuwe belastingwetgeving, gewoon in bedrijf bleef. Het systeem zelf, was in de ogen van veel planters, een vorm van belasting.⁶² Dit werd op vier punten gebaseerd. De welvaart werd van Virginia afgesnoept door het verstrekken van krediet, de gemonopoliseerde markt beperkte de koloniale handelsmogelijkheden, de bijna verplichte consumptie van Britse artikelen en het opleggen van invoerheffingen en accijnzen.⁶³ Zelfs de gematigde planter, en voorzitter van de assemblee, Robert Carter Nicolas die hoopte op een terugkeer naar de status quo - 'to their old channel, thro' which mutual & reciprocal advantages flow'd to us all' - verzuchtte, 'can Great Britain desire more of us than the Fruits of our whole Labour, which she already reaps?'⁶⁴

Eén en ander deed de vraag oprijzen of Virginia niet zelf producten, zoals bijvoorbeeld linnen, moest produceren. Richard Henry Lee weten, 'if we might make it a part of our export, in return for those commodities we may receive from her. This would save her a large balance, paid to foreigners for their linen.'⁶⁵ Dit neigde eerder naar een vrijhandelssysteem. Een idee dat inmiddels ook in Londen werd verkondigd.

De principes waarop de Act of Navigation rustte waren volgens Thomas Pownall, voormalig gouverneur van Massachusetts, nog steeds gerechtvaardigd maar de toepassing verhield zich niet met de huidige staat van de verschillende koloniale economieën. Het doordrijven van de wetgeving kon in Pownall's ogen slechts verliezers opleveren. Een mogelijke hervorming kwam tegemoet aan de belangen van de verschillende koloniën en deed recht aan het

⁶¹'A letter from the merchants of London', *Virginia Gazette*, 5 sept 1766

⁶²Tillson, *Accommodating Revolutions*, 52.

⁶³Priest, 'Law and Commerce, 1580-1815', 427-428.

⁶⁴*October 3, 1768 - Letter from Robert Carter Nicholas to Mr. John Norton, London.*

CWF Rockefeller Library, Special Collections. SCMS1936.3

⁶⁵Richard Henry Lee, 'The monitor VIII' in: *The Farmer's and Monitor's Letters*, 91.

commerciële belang van het moederland.⁶⁶ Pownall wist dat er inmiddels een grootschalig handelsnetwerk bestond tussen de verschillende Britse overzeese gebiedsdelen, andere koloniën en landen. Laat deze handel doorgang vinden en plaats eventuele accijnzen op betreffende handelsstroom. Langs deze weg konden de koloniën volgens hem een bijdrage aan de Britse handelsbalans blijven leveren door 'extending the British markets, and securing the final balance of profit to Britain only.'⁶⁷

3.2 Landon Carter's repliek

De invoering van de Stamp Act en het koloniaal verzet hiertegen wekte irritatie in Londen op. Verschillende kosten-batenanalyses moesten inzichtelijk maken of de verbondenheid met de Amerikaanse delen wel tot het voordeel van Groot-Brittannië strekte, zoals bijvoorbeeld door Edmund Burke werd betoogd. James Anderson benaderde de markt vanuit twee perspectieven die eveneens verbonden waren met het Britse handelssystem: een gemonopoliseerde markt en het onderhoud van een militair apparaat. Een terugblikkende Anderson zag er weinig heil in. De initiële winst was weliswaar goed geweest voor handel, productie en werkgelegenheid in het moederland maar later leidde het systeem tot prijsopdrijving. De Britse producten werden te duur voor de markt buiten het empire en producenten hadden geen andere keus dan de aandacht voornamelijk op deze gemonopoliseerde markt te richten. Met als gevolg dat de consumenten de prijs gepresenteerd kregen.⁶⁸ Met betrekking tot de oorlogsvoering wees Anderson naar klachten over een hoge individuele belastingdruk. Als er minder mensen in de voorbije jaren naar continentaal Amerika zouden zijn geëmigreerd, was het belastbaar bevolkingsdeel in Groot-Brittannië hoger geweest. De opgelopen staatsschuld had dan via lagere belastingen, maar wel belastbaar bij een groter aantal individuen, gefinancierd kunnen worden.

De laatste oorlog, die onder meer op het Amerikaanse continent was uitgevochten, was de aanleiding voor het invoeren van directe maatregelen om de koloniale inwoners te kunnen belasten. De hoog opgelopen irritaties lieten het parlementslid William Pym niet onberoerd. Hij maakte de kolonisten waaronder de inwoners van Virginia in 1765 nog net niet uit voor

⁶⁶Thomas Pownall, *The Administration of the British Colonies I*, (Londen 1774) 251-252.

⁶⁷Pownall, *The Administration*, 271-272.

⁶⁸James Anderson, *The Interest of Great-Britain with regard to her American Colonies, considered* (Londen 1782) 114-115.

ondankbare honden. Maar het scheelde niet veel. De koloniale assemblee had zowel via een schrijven aan het parlement in december 1764 als in de daaropvolgende juni via een resolutie laten weten dat zij zowel om principiële-grondwettelijke redenen als vanwege financiële problemen niet voornemens was om aan de Stamp Act te voldoen: 'An Increase of the Burthen will be intolerable; especially as the People are very greatly distressed already from the Scarcity of circulating Cash amongst them, and from the little Value of their Staple at the British Markets.'⁶⁹ Pym vroeg 'what excuse can the Virginians possibly make for the late indecent vote (to give it no harsher appellation) of their assembly'. Het kon toch niet zo zijn dat na de opofferingen die Groot-Brittannië zich getroost had - 'the blood and treasure' - ter verdediging van de koloniën, diezelfde Britse onderdanen waaronder de inwoners van Virginia, geen kleine bijdrage wilden leveren om het moederland te ontlasten? Een nijdige William Pym verweet Virginia ondankbaarheid. En als Groot-Brittannië voordeel behaalde uit de band met haar koloniën, dan moesten de laatsten goed begrijpen dat 'the colonies owe every thing to our encouragement and protection'.⁷⁰

Het wegen van de kosten en de baten plus Pym's optreden in het Britse parlement bracht de planter Landon Carter in het verweer. Carter verwees de argumentatie van het Britse parlementslid naar de prullenbak: 'A cracked brain boasts of expences in the Settlement of the Colonies'.⁷¹ Carter hield Pym voor dat de wederkerige relatie tussen moederland en kolonie te vergelijken was met de verschillende samenwerkende delen van een lichaam. Daaruit volgde dat een bedreiging van het territorium feitelijk een aanval op het moederland was. Dat er daarom kosten gemaakt werden ter bescherming van de kolonie was niet meer dan logisch: 'The City of London might as well complain of expences incurred in defence of Bristol, Liverpoole', schamperde Carter. Voor een deel wierp Carter aloude argumenten op die ook elders werden gehoord en tot het voordeel van Groot-Brittannië strekte. Als reservoir voor overbevolking in het moederland, een opleidingsomgeving voor zeelieden en marinemensen en de groeiende inheemse, blanke bevolking vormde stuk voor stuk elementen van de 'national strenght'. Dit idee van nationale kracht bestond niet enkel en alleen uit militaire kracht. Deze

⁶⁹'Remonstrantie aan het Britse parlement, 18 december 1764', in: *Journals of the House of Burgesses*, 304.

⁷⁰'William Pym' Asserts Parliamentary Supremacy, 1765', in: Richard D. Brown (red.), *Major problems in the era of the American Revolution, 1760-1791: documents and essays* (Boston 2000) 86-87.

⁷¹Jack P. Greene, "Not to Be Governed or Taxed, but by... Our Representatives": Four Essays in Opposition to the Stamp Act by Landon Carter', *The Virginia Magazine of History and Biography*, 76 (1968) 3, 259-300, aldaar 289.

kracht bestond in Carters' optiek ook uit 'a ready market for her several manufactures'; not dependant on the caprice of any foreign power; as the consumption of those manufactures, is by her fellow subjects.' Hier omschreef Carter de markt de facto als een gesloten systeem om vervolgens het voordeel van de koloniale consumptie te schetsen voor het moederland: 'I mean those labourers in her manufactures, which these Colonies consume.'⁷²

3.3. Geldproblemen

De houding van Virginia die in het Londense parlement weerstand opriep vond haar oorsprong in een langlopende kwestie rondom de uitgifte van schuldpapier dat binnen de kolonie de volledige status - *legal tender* - van geld genoot. Het House of Burgesses zag zich in 1755 genoodzaakt *treasury notes* te plaatsten om haar militie, om wiens bijstand was verzocht, te kunnen financieren. Een totaal gebrek aan specie in de kolonie was de belangrijkste reden voor deze wijze van financieren.⁷³ De eerste tranche in 1755 werd opgevolgd door nieuwe uitgiften. De kooplieden twijfelden aan de hardheid van het geld en eiste een absolute bescherming van hun uitstaande krediet. Verschillende malen petitioneerde zij de Board of Trade om met aanvullende instructies te komen. De urgentie was het grootst wanneer de wisselkoers wees op een grote depreciatie van het koloniale geld ten opzichte van de £ Sterling. Kortom, van Virginia werd verwacht dat zij alle risico's op zich nam die samenhangen met een fluctuerende wisselkoers.⁷⁴ Een zaak die bovendien extra complicaties kende omdat een deel van de uitgegeven tranches was verduisterd en terecht was gekomen bij planters die al in grote financiële problemen verkeerde.⁷⁵

De houding van alle betrokken partijen zette de zaak op scherp. Gouverneur Fraquier liet de assemblee weten dat het niet voldoen aan de instructies van de Board of Trade ernstige consequenties zou hebben: 'All Endeavours to evade their Force will prove fruitless'.⁷⁶ Dit weerhield de assemblee er niet van haar hakken in het zand te zetten. Een positie die zij in de daaropvolgende jaren handhaafde. Het risico van een schommelende wisselkoers onder de huidige economische omstandigheden moest door de partijen samen gedragen te worden.

⁷²Greene, "Not to Be Governed or Taxed", 289.

⁷³Charles Fauquier, 'Brief aan Board of Trade, 3 november 1762', in: *Journals of the House of Burgesses*, xxv.

⁷⁴Ernst, 'Genesis of the Currency Act of 1764, 41.

⁷⁵Holton, *Forced Founders*, 39-41.

⁷⁶Charles Fraquier, 'Toespraak voor de verzamelde assemblee, 19 mei 1763', in: *Journals of the House of Burgesses*, 171.

Diezelfde handelaren profiteerden toch ook van een koers die de andere kant op bewoog? 'We cannot help considering it as an Instance of Weakness or Caprice in the British Merchants, still to insist on Satisfaction in Points, oordeelde de assemblee tegen de achtergrond van de maatregelen die zij al genomen had.⁷⁷ In haar officiële reactie op de wens van de gouverneur om aan de eisen van de handelslieden tegemoet te komen, lieten de afgevaardigden weten dat 'Our Dependence upon Great Britain we acknowledge and glory in as our greatest Happiness and only Security'. Het was echter een historisch gegroeide afhankelijkheid van 'Sons sent out to explore and settle a new World, for the mutual Benefit of themselves and their common Parent'. Volgens de Britse koloniale onderdanen in Virginia betekende het wel het volgende: 'It is the Dependence of a Part upon one great Whole'. Iedereen diende zijn rol te spelen in dienst van een groter nationaal belang. Dus concludeerde zij na een lange uiteenzetting dat 'we cannot alter our former Opinion'.⁷⁸

Een geluid dat ook aan de andere kant van de oceaan te horen. Medestanders van de Brits-Amerikaanse koloniën plaatsten in algemene zin de relatie tussen moederland en kolonie binnen een kader van historische gegroeide wederzijdse handelsbetrekkingen - 'languages of liberty and commerce'- waarbinnen slechts beperkte ruimte bestond voor een dominant staatsapparaat. Het was een weerslag van een oude, intellectuele traditie die terug ging naar de tijd van William D'Avenant. De koloniale inwoners, hoewel gescheiden door tijd en ruimte, waren uiteindelijk 'branches of the same British tree' en het onderhouden van deze verbinding inclusief het gegroeide zelfbestuur, was belangrijk om het economisch succes van Groot-Brittannië in de toekomst te bestendigen.⁷⁹

'Our supplying our Mother Country with gross Materials, and taking her Manufactures in Return, is the true Chain of connection between Us', schreef George Mason aan George Washington in de aanloop naar de algehele koloniale handelsboycot van 1769 om de introductie van de Townshend Duties ongedaan te maken. 'These are the Bands, which, if not broken by Oppression, must long hold Us together, by maintaining a constant Reciprocation of Interest'.⁸⁰ De planters zagen zichzelf nog steeds als loyale onderdanen binnen het Britse rijk maar

⁷⁷'Schrijven van de voltallige assemblee aan gouverneur Frauquier, 20 mei 1763', in: *Journals of the House of Burgesses*, 174.

⁷⁸'Officiële reactie van het House of Burgesses aan de gouverneur', 28 mei 1763', in: *Journals of the House of Burgesses* 188, 192.

⁷⁹Greene, *Evaluating Empire and Confronting Colonialism*, 97-98,104.

⁸⁰'Deel uit brief, zoals vermeld in de voetnoot, van George Mason aan George Washington, 5 april 1769', in: *The Writings of George Washington*, 504.

hadden ondertussen moeten ondervinden dat de wederkerigheid tussen kolonie en moederland door verschillende partijen op verschillende manieren uitgeoefend werd. Het beleid van de Britse staat met de nadruk op een positieve handelsbalans en de aangewezen rol die de handel speelde binnen deze constellatie, veroorzaakte een economische spanning die de financiën van zowel de planters als de handelslieden raakte. De planters wezen niet alleen met de beschuldigende vinger naar de koopmannen. Zoals het aangehaalde 'The Sick Ladies Case' liet zien, was er ruimte voor zelfreflectie. De nadruk op zuinigheid en het afwijzen van luxe moest niet alleen de koloniale balans herstellen maar ook een vorm 'moral regeneration' bewerkstelligen.⁸¹ Het was alsof men de persoonlijke balans in evenwicht wilde brengen.

⁸¹Breen, *Tobacco Culture*, 191.

Conclusie

De periode tussen 1750 en 1770 toonde zich in Virginia aanvankelijk als een voortzetting van de gouden jaren. De economische groei was een gevolg van de aanzwellende kredietstroom die gedragen werd door de verbouw van tabak. Als basis voor de koloniale economie mocht de tabakscultivatie in eerste instantie lucratief lijken maar dat was zij niet. De gemonopoliseerde handel in tabak verzekerde de planters weliswaar van een Britse en nadien Europese markt maar de schakel die beide continenten met elkaar verbond - het Britse mercantilistische handelssysteem - was weerbarstig.

De onderliggende consensus waar de historicus Jonathan Barth al eerder gewag van maakte was, zoals de uitspraken van de planters deden blijken, ook onder hen aanwezig. Barth wees op de het creëren van handelsoverschotten en een positieve handelsbalans als principieel uitgangspunt voor een mercantilistisch systeem. Een uitspraak die Adam Smith in vergelijkbare vorm al eerder in *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* optekende. De grote planters in Virginia verpakte deze consensus in termen zoals reciprociteit, wederzijds voordeel of belang en zelfs national strenght.

Voor een deel wees deze terminologie op de werking van het operationele handelssysteem. De wederkerigheid refereerde aan de uitwisseling van goederen waarbij er een duidelijke consumerende rol bestond voor de kolonie en het moederland een producerende functie kende. Het wederzijds voordeel vertaalde zich in Britse goederen en militaire bescherming voor de kolonie terwijl het moederland zich verzekerd wist van een afzetmarkt en werkgelegenheid. Het uiteindelijke doel werd deels verpakt in de term 'rijkdom' en geplaatst tegen een historisch contextuele achtergrond. De gedachtegang van bijvoorbeeld Charles D'Avenant kwam naar voren bij zowel de planters in Virginia als naderhand bij medestanders van de koloniale zaak in Groot-Brittannië. Er was sprake van een imperiale gemeenschap; een lichaam met onderling verbonden en functionerende delen. Tezamen droegen zij bij aan een algemeen welbevinden via de handelskanalen waarbij geld en krediet niet alleen als transactiemiddel functioneerde maar ook dienst deden als maatstaf voor het welzijn of de gezondheid van de gemeenschap.

Dat het handelssysteem onbuigzaam was, ondervonden de planters in de periode na 1750. Het einde van de Zevenjarige oorlog dwong hen tot een beschouwende blik op het

handelssysteem en de rol die zowel zij als de handelslieden speelden. Dit leidde tot discussie en politieke actie; het discours waar Steven Pincus aan refereerde. De condities waaronder deze discussie vorm kreeg waren gerelateerd aan geld en krediet. Muntgeld was nagenoeg afwezig en er bestond dienovereenkomstig van oudsher een kredietrelatie tussen planter en koopman. Deze relatie, door de planters aangeduid als een 'commercial friendship', bekoelde toen twee indicatoren, namelijk een negatieve koloniale handelsbalans en een nadelige wisselkoers, economische problemen signaleerden. Ruimhartige kredietverstrekking onder een brede laag van de bevolking, een overmatige consumptie en de tabaksmarkt in de mineur, beïnvloedde niet alleen de persoonlijke financiële positie van de planters maar zette ook de 'tobacco mentality' onder druk.

Vanuit het perspectief van de planters was de verstoring van hun leefwereld rechtstreeks te wijten aan het gedrag van de kooplieden. Het innen van schulden, begrijpelijk omdat handelslieden op hun beurt financiële verplichtingen hadden aan verschillende leveranciers in Groot-Brittannië, bracht een systematische heroriëntatie teweeg. Een planter zoals Richard Henry Lee wees op andere mogelijkheden om de koloniale economie nieuw leven in te blazen. Tegenwoordig spreekt men van het diversifiëren van de economische basis. Een tweede punt was de nadruk op oude waarden zoals zuinigheid en vlijt. Dit leek zowel betrekking te hebben op de individuele positie van de planter als op de algehele koloniale economie om de balans te herstellen. Een andere mogelijkheid om de financiële perikelen te boven te komen was de uitgifte van papiergeld om het schrijnende liquiditeitstekort op te vangen. Een methode waartoe de planters zich gedwongen voelden en die vervolgens door zowel kooplieden als planters werd afgewezen.

De kwestie rondom het papiergeld illustreerde echter wel de onverzettelijkheid van zowel de Board of Trade als de kooplieden - vertegenwoordigers van het Britse handelssysteem - om het handelssysteem op traditionele wijze voor te zetten waarbij een positieve handelsbalans, een harde munt en een gemonopoliseerde markt in stand bleven. De communicatiewijze dat vooral het voorkomen had van een dictaat en de centralistische politiek van de Britse overheid, verhielden zich niet tot het ideebegrip dat de planters hechtten aan wederkerigheid en wederzijds belang. De periode na het invoeren van de Townshend Duties en de daaropvolgende boycot was mogelijk een manier om ook deze verhoudingen weer met elkaar in balans te brengen. Het zou echter een nieuwe periode voor de Britse koloniën inluiden.

Literatuurlijst

Bronnen

Cadwalader Evans, *letter, April 20, 1770, to Samuel Wharton*
CWF Rockefeller Library Special Collections. SCMS2001.8

An Essay in vindication of the Continental Colonies of America (Londen 1764).

An Essay upon the National Credit of England (Londen z.j.).

'Extract of another letter from London of the same Date', *Virginia Gazette* (Purdie and Dixon), 14 mrt 1766

The Farmer's and Monitor's Letters to the Inhabitants of the British Colonies (Williamsburg 1769).

'A letter from the merchants of London', *Virginia Gazette*, 5 sept 1766

'Observations of trade and commerce' in: *Virginia Gazette* (Parks), 2 mrt. 1739

October 3, 1768 - *Letter from Robert Carter Nicholas to Mr. John Norton, London.*
CWF Rockefeller Library, Special Collections. SCMS1936.3

'The Sick Lady's Case' *Virginia Gazette* (Purdie and Dixon), 27 november 1766.

'The Sick Lady's Case Continued' *Virginia Gazette* (Purdie and Dixon), 4 december 1766.

Bronnenuitgaven

Burke, Edmund, 'Conciliation with the Colonies', in: Archibald Freeman en Arthur W. Leonard (red.), *Conciliation with the Colonies. The Speech by Edmund Burke* (Boston 1915) 41-120.

D'Avenant, Charles, *The Political and Commercial Works of that celebrated writer Charles D'Avenant LL.D.* I, red. Charles Witworth (Londen 1771).

Journals of the House of Burgesses of Virginia, 1761-1765, 3 november 1761 – 5 juni 1765, red. J. Pendleton Kennedy (Richmond 1907).

Lee, Richard Henry, *The Letters of Richard Henry Lee, 1762 – 1778* I, red. J.C. Ballagh (New York 1911).

Pym, William, 'Asserts Parliamentary Supremacy , 1765', in: Richard D. Brown (red.), *Major problems in the era of the American Revolution, 1760-1791 : documents and essays* (Boston 2000) 85-87.

The Writings of George Washington from the Original Manuscript Sources 1745-1799 2, red. John C. Fitzpatrick (Washington 1931).

Literatuur

- Anderson, James, *The Interest of Great-Britain with regard to her American Colonies, considered* (Londen 1782).
- Barth, Jonathan, 'Reconstructing Mercantilism: Consensus and Conflict in British Imperial Economy in the Seventeenth and Eighteenth Centuries', *The William and Mary Quarterly*, 73 (2016) 2, 257-290.
- Breen, Timothy H., *The Marketplace of Revolution: How Consumer Politics Shaped American Independence* (Oxford 2004).
- Breen, Timothy H., *Tobacco Culture. The Mentality of the Great Tidewater Planters on the Eve of Revolution* (Princeton 2001).
- Carey, Daniel, 'An Empire of Credit: English, Scottish, Irish, and American Contexts', in: Daniel Carey en Christopher J. Finlay (red.) *The Empire of Credit. The Financial Revolution in the British Atlantic World, 1688-1815* (Dublin 2011) 1-22.
- Ernst, Joseph A., 'Genesis of the Currency Act of 1764: Virginia Paper Money and the Protection of British Investments', *The William and Mary Quarterly*, 22 (1965) 1, 33-74
- Egnal, M. and Joseph A. Ernst, 'An Economic Interpretation of the American Revolution', *The William and Mary Quarterly*, 29 (1972) 1, 3-32.
- Egnal, Marc, 'The Origins of the Revolution in Virginia: A Reinterpretation', *The William and Mary Quarterly*, 37 (1980) 3, 401-428.
- Greene, Jack P., *Evaluating Empire and Confronting Colonialism in Eighteenth-Century Britain* (New York 2013).
- Greene, Jack P., "Not to Be Governed or Taxed, but by... Our Representatives": Four Essays in Opposition to the Stamp Act by Landon Carter', *The Virginia Magazine of History and Biography*, 76 (1968) 3, 259-300.
- Gipson, Lawrence H., 'Virginia Planter Debts before the American Revolution', *The Virginia Magazine of History and Biography*, 69 (Jul., 1961) 3, 259-277.
- Hemphill II, John M., 'John Wayles Rates His Neighbours', *The Virginia Magazine of History and Biography*, 66, (1958) 3, 302-306.
- Holton, Woody, *Forced Founders : Indians, Debtors, Slaves, and the Making of the American Revolution in Virginia* (Chapel Hill 2011).
- Mann, Bruce H., 'The Transformation of Law and Economy in Early America', in: Michael Grossberg en Christopher Tomlins (red.) *Early America (1580-1815)* I, *The Cambridge History of Law in America* (Cambridge 2008) 365-399.
- Mc Cusker, John J., British 'Mercantilist Policies and the American Colonies', in: Stanley L. Engerman en Robert E. Gallman (red.) *The Colonial Era* I, *The Cambridge Economic History of the United States* (Cambridge 1996) 337-362.

Pincus, Steve, 'Reconfiguring the British Empire', *The William and Mary Quarterly*, 69 (2012) 1, 63-70.

Pincus, Steve. 'Rethinking Mercantilism: Political Economy, the British Empire, and the Atlantic World in the Seventeenth and Eighteenth Centuries', *The William and Mary Quarterly*, 69 (2012) 1, 3-34.

Pownall, Thomas, *The Administration of the British Colonies I*, (Londen 1774).

Price, Jacob M., 'The Rise of Glasgow in the Chesapeake Tobacco Trade, 1707-1775', *The William and Mary Quarterly*, 11 (1954) 2, 179-199.

Priest, Claire, 'Law and Commerce, 1580–1815', in: Michael Grossberg en Christopher Tomlins (red.) *Early America (1580–1815) I*, *The Cambridge History of Law in America* (Cambridge 2008) 400-446.

Stern, Philip, and Carl Wennerlind, 'Introduction' in: Philip Stern and Carl Wennerlind (red.) *Mercantilism Reimagined: Political Economy in Early Modern Britain and Its Empire* (Oxford 2014) 3-17.

Smith, Adam, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations IV*, S.M. Soares (red.), (versie 2007), https://www.ibiblio.org/ml/libri/s/SmithA_WealthNations_p.pdf (11 maart 2018).

Soltow, J.H., 'Scottish Traders in Virginia, 1750-1775', *The Economic History Review*, 12 (1959) 1, 83-98.

Steuart, James, *An Inquiry into the Principles of Political Economy* (Londen 1765).

Tillson, Albert H., *Accommodating Revolutions : Virginia's Northern Neck in an Era of Transformations, 1760-1810* (Charlottesville, 2010).

Walsh, Lorena S., *Motives of Honor, Pleasure, and Profit : Plantation Management in the Colonial Chesapeake, 1607-1763* (Chapell Hill 2012).

Wellenreuther, Hermann, 'Britain's Political and Economic Response to Emerging Colonial Economic Independence', in: Daniel Carey en Christopher J. Finlay (red.) *The Empire of Credit. The Financial Revolution in the British Atlantic World, 1688-1815* (Dublin 2011) 121-140.

Wennerlind, Carl, 'Hartlibian Political Economy and the New Culture of Credit', in: Philip J. Stern en Carl Wennerlind (red.), *Mercantilism Reimagined: Political Economy in Early Modern Britain and Its Empire* (New York 2014) 74-93.

